

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2019/300**z 19. februára 2019,****ktorým sa stanovuje všeobecný plán krízového riadenia v oblasti bezpečnosti potravín a krmív****(Text s významom pre EHP)**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín ⁽¹⁾, a najmä jeho článok 55,

keďže:

- (1) V článku 55 nariadenia (ES) č. 178/2002 sa stanovuje, že Komisia v úzkej spolupráci s Európskym úradom pre bezpečnosť potravín (ďalej len „EFSA“) a členskými štátmi vypracuje všeobecný plán krízového riadenia v oblasti bezpečnosti potravín a krmív (ďalej len „všeobecný plán“). Preto sa rozhodnutím Komisie 2004/478/ES ⁽²⁾ stanovil všeobecný plán.
- (2) Od prijatia rozhodnutia Komisie 2004/478/ES sa počas viacerých potravinových a krmivových incidentov nadobudli ďalšie skúsenosti s koordináciou krízového riadenia na úrovni Únie.
- (3) Z analýzy hodnotenia nariadenia (ES) č. 178/2002 (kontrola vhodnosti všeobecného potravinového práva) ⁽³⁾ v rámci programu REFIT vyplynulo, že na základe viacročných skúseností je potrebné prehodnotiť riadenie potravinových a krmivových kríz na únijnej a vnútroštátnej úrovni. Zistenia poukázali, že popri krízovom riadení treba venovať väčšiu pozornosť aj pripravenosti na krízy s cieľom vyhnúť sa vplyvu potravinovej alebo krmivovej krízy na verejné zdravie alebo tento vplyv minimalizovať. Vďaka takémuto sústredenému úsiliu by sa mohol výrazne znížiť hospodársky vplyv (napríklad obchodné obmedzenia) potravinovej alebo krmivovej krízy, čo by pomohlo dosiahnuť cieľ Komisie v oblasti pracovných miest, rastu a investícií. Okrem toho treba posilniť úlohu Komisie v oblasti komunikácie a všeobecnej koordinácie členských štátov v tejto oblasti. Kontrola vhodnosti všeobecného potravinového práva obsahuje niekoľko odporúčaní na zvýšenie efektívnosti všeobecného plánu.
- (4) Úrad EFSA je zodpovedný za poskytovanie stanovísk, ktoré slúžia ako vedecký základ na prijímanie opatrení na úrovni Únie, a jeho úlohou je poskytovať vedeckú a technickú pomoc v rámci postupov krízového riadenia v oblasti potravín a krmív. Úloha EFSA by sa mala vo všeobecnom pláne vzhľadom na získané skúsenosti doladiť a posilniť.
- (5) Pri rešpektovaní právomocí každej agentúry by mal úrad EFSA zabezpečiť koordináciu s ostatnými príslušnými vedeckými agentúrami Únie, ako sú napríklad Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC), Európska chemická agentúra (ECHA), Európska agentúra pre lieky (EMA) a expertná skupina vymenovaná Vedeckým a technickým výborom uvedeným v článku 31 Zmluvy o Euratome ⁽⁴⁾, ak sú potrebné vstupy alebo opatrenia v rámci ich príslušných právomocí. Všeobecným plánom sa okrem toho musí zabezpečiť koordinácia s ECDC v rámci systémov pripravenosti na krízové situácie a systémov reakcie v krízových situáciách súvisiacich s ľudským zdravím, aby boli zdravotnícke orgány a subjekty upozornené v prípade možnej potravinovej alebo krmivovej krízy s potenciálnym vplyvom na ľudské zdravie.
- (6) Rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 1082/2013/EÚ ⁽⁵⁾ sa stanovujú pravidlá epidemiologického dohľadu, monitorovania, včasného varovania a boja proti závažným cezhraničným ohrozeniam zdravia vrátane

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1.

⁽²⁾ Rozhodnutie Komisie 2004/478/ES z 29. apríla 2004 o prijatí všeobecného plánu riadenia krízy v oblasti bezpečnosti potravín a krmív (Ú. v. EÚ L 160, 30.4.2004, s. 98).

⁽³⁾ Pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Hodnotenie REFIT všeobecného potravinového práva [The REFIT evaluation of the General Food Law, nariadenie (ES) č 178/2002], SWD(2018) 37, z 15.1. 2018.

⁽⁴⁾ <https://ec.europa.eu/energy/en/group-experts>.

⁽⁵⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1082/2013/EÚ z 22. októbra 2013 o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 2119/98/ES (Ú. v. EÚ L 293, 5.11.2013, s. 1).

plánovania pripravenosti a reakcie v súvislosti s týmito činnosťami, pokiaľ ide o hrozby biologického, chemického, environmentálneho a neznámeho pôvodu, a pre zriadenie systému včasného varovania a včasnej reakcie (EWRs). Vzhľadom na možné prepojenia medzi pripravenosťou na krízy a krízovým riadením v oblasti potravinového reťazca by sa mali vo všeobecnom pláne zohľadniť aj príslušné opatrenia stanovené rozhodnutím č. 1082/2013/EÚ.

- (7) Všeobecný plán Únie by sa mal revidovať tak, aby v ňom boli zahrnuté postupy na uľahčenie koordinácie s vnútroštátnymi pohotovostnými plánmi pre potraviny a krmivá, ktoré sa majú vypracovať v súlade s článkom 115 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625 ⁽⁶⁾ o úradných kontrolách.
- (8) Hlavným cieľom tohto rozhodnutia je ochrana verejného zdravia v Únii. Všeobecný plán by sa preto mal obmedziť na situácie s priamym alebo nepriamym rizikom pre verejné zdravie v súlade s článkom 55 nariadenia (ES) č. 178/2002. Riziká pre verejné zdravie môžu byť biologického, chemického a fyzikálneho charakteru. Patria medzi ne aj alergénové a rádioaktívne nebezpečenstvá. Prístup, zásady a praktické postupy všeobecného plánu by sa však mohli považovať aj za usmernenia pre riadenie ďalších potravinových incidentov, ktoré nepredstavujú takéto riziko pre verejné zdravie.
- (9) Komisia v roku 2017 vykonala vnútorný audit „pripravenosti GR SANTE na krízu v oblasti bezpečnosti potravín“, ktorým sa zistili niektoré nedostatky súčasného všeobecného plánu, ktoré treba riešiť.
- (10) Z konferencie ministrov venovanej opatreniam prijatým v nadväznosti na prípad ohrozenia fipronilom, ktorá sa konala 26. septembra 2017, vyplynulo niekoľko záverov ⁽⁷⁾. V kontexte tohto incidentu a podvodu je pre krízové riadenie v oblasti potravín a krmív vo všeobecnosti relevantných niekoľko záverov vrátane vytvorenia jedného kontaktného miesta v administratívnej štruktúre každého členského štátu na koordináciu krízového riadenia v takýchto prípadoch.
- (11) Rozhodnutie 2004/478/ES by sa preto malo zrušiť a nahradiť novým rozhodnutím, ktorým sa stanoví aktualizovaný všeobecný plán s cieľom zohľadniť skúsenosti získané od prijatia rozhodnutia Komisie 2004/478/ES a prispôsobiť ho novému vývoju.
- (12) Týmto rozhodnutím by sa mali stanoviť postupné kroky na identifikáciu typov situácií, ktoré by sa mali riešiť ako kríza vrátane súvisiacich kritérií. Nie všetky situácie, ktoré by mohli patriť do rozsahu pôsobnosti článku 55, by si nevyhnutne vyžadovali zriadenie krízovej jednotky v súlade s článkom 56 nariadenia (ES) č. 178/2002, ale posilnená koordinácia na úrovni Únie by napriek tomu mohla byť v takýchto prípadoch prospešná. Tieto kritériá by mali zahŕňať závažnosť a rozsah incidentov z hľadiska vplyvu na verejné zdravie, ich relevantného vnímania zo strany spotrebiteľov a politickej citlivosti, najmä ak je zdroj ešte neistý. Uvedené kritériá by mali umožniť takisto posúdiť, či išlo o úmyselný incident (napr. bioterorizmus alebo vedľajší účinok podvodu) s cieľom vyvolať krízu (napr. bioterorizmus) a či ide o opakovanie predchádzajúcich incidentov, ktoré možno pripísať nedostatčným opatreniam.
- (13) Na spoločné využívanie informácií a prijatie opatrení na riešenie krízy je nevyhnutná koordinácia medzi rôznymi orgánmi na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni, medzi systémami varovania, informačnými systémami a laboratóriami. Prepojením medzi systémom včasného varovania a reakcie a ostatnými systémami varovania a informačnými systémami na úrovni Únie, ako je napríklad systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá, by sa v tomto kontexte posilnil prístup „jedno zdravie“, napr. koordinovanie činností orgánov pre bezpečnosť potravín a verejné zdravie v prípade výskytu rovnakého incidentu takým spôsobom, že sa orgánom pre bezpečnosť potravín poskytne prístup k informáciám šíreným orgánmi verejnej moci o prípadoch výskytu u ľudí.
- (14) Účinné krízové riadenie potravinového a krmivového reťazca si vyžaduje, aby sa ešte pred výskytom incidentu zaviedli praktické postupy pripravenosti na lepšiu koordináciu na úrovni Únie.
- (15) Praktické postupy pre situácie uvedené v článku 55 nariadenia (ES) č. 178/2002 by sa mali jasne vymedziť s cieľom zabezpečiť hladkú a rýchlu reakciu na takéto situácie. Úloha, zloženie a praktické fungovanie krízovej jednotky by sa mali stanoviť z rovnakých dôvodov.

⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625 z 15. marca 2017 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS (nariadenie o úradných kontrolách) (Ú. v. EÚ L 95, 7.4.2017, s. 1).

⁽⁷⁾ https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/rasff_fipronil-incident_conclusions_201709.pdf.

- (16) Poskytovanie informácií v reálnom čase verejnosti a obchodným partnerom založené na dôkazoch je nevyhnutné na to, aby sa prispelo k ochrane verejného zdravia tým, že sa zabráni ďalšiemu šíreniu rizík a obnoví sa dôvera v bezpečnosť potravín alebo krmív, ktoré nie sú postihnuté incidentom. Vypracovanie zásad transparentnosti a komunikačnej stratégie je preto podstatnou súčasťou krízového riadenia.
- (17) Tento všeobecný plán bol predmetom konzultácií s úradom EFSA a rokovalo sa o ňom s členskými štátmi v Stálom výbore pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

KAPITOLA I

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy

1. Týmto rozhodnutím sa stanovuje všeobecný plán krízového riadenia v oblasti bezpečnosti potravín a krmív v súlade s článkom 55 nariadenia (ES) č. 178/2002.
2. Plán sa vzťahuje na tieto dva typy situácií:
  - a) situácie, ktoré si vyžadujú posilnenú koordináciu na úrovni Únie a
  - b) situácie, ktoré si vyžadujú vytvorenie krízovej jednotky združujúcej Komisiu, ako aj príslušné členské štáty a agentúry Únie.
3. Plánom sa určujú aj praktické postupy potrebné na zlepšenie pripravenosti a riadenie incidentov na úrovni Únie vrátane komunikačnej stratégie v súlade so zásadou transparentnosti.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

Všeobecný plán sa uplatňuje na situácie zahŕňajúce priame alebo nepriame riziká pre verejné zdravie spojené s potravinami alebo krmivami, najmä pokiaľ ide o nebezpečenstvá biologického, chemického a fyzického charakteru, ktorým sa pravdepodobne nebude dať zabrániť, a ktoré nie je možné odstrániť ani znížiť na prijateľnú úroveň platnými predpismi, a ktoré nie je možné ani primerane zvládnuť výlučne uplatnením mimoriadnych opatrení v súlade s článkom 53 alebo 54 nariadenia (ES) č. 178/2002.

Článok 3

Ciele

Ciele tohto rozhodnutia sú minimalizovať rozsah a vplyv potravinových a krmivových incidentov v oblasti verejného zdravia posilnením pripravenosti a zabezpečením účinného riadenia.

Článok 4

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto rozhodnutia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „Incident“ je zistenie biologického, chemického alebo fyzikálneho nebezpečenstva spojeného s potravinami, krmivami alebo ľuďmi, ktoré by mohlo viesť k možnému riziku v oblasti verejného zdravia, alebo ho naznačovať, s expozíciou viac ako jednej osoby rovnakému nebezpečenstvu alebo situácii, v ktorej počet prípadov u ľudí alebo zistení nebezpečenstva presahuje očakávaný počet a prípady súvisia alebo pravdepodobne súvisia s rovnakým zdrojom potraviny alebo krmiva.

2. „Ohnisko choroby pochádzajúce z potravy“ je ohnisko podľa vymedzenia v článku 2 ods. 2 písm. d) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/99/ES ⁽⁸⁾.
3. „Krizový koordinátor“ je osoba a jej náhradník z európskych inštitúcií a z príslušných orgánov členských štátov, ktorá koná ako jediné kontaktné miesto s cieľom zabezpečiť účinnú výmenu informácií medzi všetkými partnermi zapojenými do koordinácie všeobecného plánu a účinné rozhodovanie a vykonávanie akcií v rámci právomocí svojej organizácie.

KAPITOLA II

Štruktúry a postupy pripravenosti

Článok 5

Krizoví koordinátori

Každý členský štát, EFSA a Komisia určia jedného krízového koordinátora a jeho zástupcu, ktorí budú vykonávať úlohy stanovené v prílohe I. Komisia aktualizuje názvy a kontaktné údaje určených „krízových koordinátorov“ a ich zástupcov. Krízoví koordinátori sa pravidelne stretávajú aspoň raz ročne na zasadnutiach organizovaných Komisiou s cieľom prezentovať iniciatívy na úrovni Únie, vzájomne sa informovať o vnútroštátnych pohotovostných plánoch a poskytovať následné opatrenia a hodnotiť riadenie nedávnych kríz v súlade s článkom 22.

Článok 6

Systémy varovania a informačné systémy

Komisia prepojí systém včasného varovania a reakcie (EWRS) s ďalšími systémami varovania a informačnými systémami na úrovni Únie vrátane systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá (RASFF). Poskytovanie údajov prostredníctvom sietí varovania bude predmetom ďalšej harmonizácie.

Článok 7

Laboratóriá

Komisia a členské štáty musia zabezpečiť udržiavanie siete európskych a národných referenčných laboratórií a ďalších úradných laboratórií v súlade s nariadením (EÚ) 2017/625, ktoré sú pripravené poskytnúť rýchlu a vysokokvalitnú analytickú podporu, ktorá sa vyžaduje pri najzávažnejších nebezpečenstvách pochádzajúcich z potravín a krmív.

Článok 8

Odborná príprava, cvičenia a najmodernejšie nástroje

Komisia vzhľadom na podporu prístupu „jedno zdravie“ ponúka v rámci svojho programu s názvom Lepšia odborná príprava pre bezpečnejšie potraviny ⁽⁹⁾ špecializované vzdelávacie moduly v oblasti pripravenosti na krízy spôsobené potravinami, vyšetrovania ohnisk choroby pochádzajúcej z potravy a ďalšieho riadenia incidentov.

Komisia pravidelne organizuje simulačné cvičenia incidentov súvisiacich s potravinami a krmivami s členskými štátmi vrátane komunikačných aspektov týchto incidentov a so zameraním na pripravenosť na incidenty a na ich riadenie. Zúčastnia sa na nich príslušné agentúry Únie a Komisia sa pripojí k podobným cvičeniam organizovaným agentúrami v rámci ich právomocí. Výskyt závažného skutočného incidentu môže nahradiť takéto simulačné cvičenie. Komisia po každom cvičení predloží osobitné závery na nasledujúcom zasadnutí krízových koordinátorov uvedenom v článku 5.

Komisia prijme následné opatrenia v oblasti náležitej pripravenosti v členských štátoch prostredníctvom údržby a auditu vnútroštátnych potravinových a krmivových pohotovostných plánov.

Komisia podporí používanie najmodernejších nástrojov na úrovni Únie, ako sú nástroje na sledovanie, analýzy molekulárnej typizácie (vrátane celogenómového sekvencovania) a poskytovanie a spoločné využívanie výsledkov v databáze agentúr EFSA a ECDC zameranej na molekulárnu typizáciu patogénov zistených u ľudí, v zvieratách, potravinách, krmivách a v prostredí potravín/krmív.

⁽⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/99/ES zo 17. novembra 2003 o monitoringu zoonóz a pôvodcoch zoonóz, ktorou sa mení a dopĺňa rozhodnutie Rady 90/424/EHS a ruší smernica Rady 92/117/ES (Ú. v. EÚ L 325, 12.12.2003, s. 31).

⁽⁹⁾ https://ec.europa.eu/food/safety/btsf_en.

Článok 9

Priebežné zhromažďovanie, monitorovanie a analyzovanie informácií

Komisia priebežne zbiera, monitoruje a analyzuje informácie o priamych a nepriamych cezhraničných ohrozeniach zo zdrojov uvedených v prílohe II.

KAPITOLA III

Posilnená koordinácia na úrovni Únie

Článok 10

Situácie, ktoré si vyžadujú posilnenú koordináciu na úrovni Únie

1. V prípade situácií opísaných v odseku 2 Komisia posilní koordináciu riadenia incidentu na úrovni Únie na základe informácií uvedených v článku 9 a v úzkej koordinácii s príslušnými orgánmi Únie pre posudzovanie rizík.
2. Posilnená koordinácia na úrovni Únie podľa odseku 1 sa vyžaduje:
  - a) v prípade, že
    - i) bolo v dvoch alebo viacerých členských štátoch identifikované priame alebo nepriame riziko pre verejné zdravie spôsobené zisteným nebezpečenstvom v potravinách alebo krmivách, ktoré má epidemiologickú súvislosť (napr. prípady a/alebo úmrtia u ľudí v rôznych členských štátoch so spoľahlivými dôkazmi z analýzy alebo epidemiologickými dôkazmi uvedenej súvislosti) a/alebo prepojenie vysledovateľnosti (napr. distribúcia potenciálne kontaminovaných potravín alebo krmív do rôznych členských štátov)alebo
  - ii) ak sa určil závažný potenciálny vplyv na fungovanie vnútorného trhu v oblasti potravín a krmív, ktorý súvisí so zisteným nebezpečenstvom
- a
- b) v prípade
  - i) závažného vplyvu na zdravie, ktorý súvisí so zisteným nebezpečenstvom alebo
  - ii) nezhody medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o opatrenia alebo
  - iii) problémov určiť zdroj rizika.
3. Príslušné orgány členských štátov a európske inštitúcie môžu požiadať Komisiu o posilnenie jej koordinácie na základe kritérií stanovených v odseku 2 písm. a) a b).

Článok 11

Praktické postupy posilnenej koordinácie na úrovni Únie

Koordinácia riadenia incidentu Komisiou prostredníctvom príslušných útvarov pozostáva z postupov stanovených v kapitole V.

KAPITOLA IV

Zriadenie krízovej jednotky

Článok 12

Situácia, ktorá si vyžaduje zriadenie krízovej jednotky

1. V situáciách opísaných v odseku 2 Komisia zriadi krízovú jednotku v súlade s článkom 56 nariadenia (ES) č. 178/2002 (ďalej len „krízová jednotka“).
2. Zriadenie krízovej jednotky sa vyžaduje v prípade, že:
  - a) bolo v dvoch alebo viacerých členských štátoch identifikované priame alebo nepriame riziko pre verejné zdravie, ktoré má za následok vysokú citlivosť v súvislosti s reputáciou, vnímaním rizika a politickým kontextom
- a

- b) v prípade
- i) závažného rizika pre ľudské zdravie, najmä v prípadoch, v ktorých sa vyskytuje vysoký počet úmrtí alebo ho možno očakávať
alebo
  - ii) opakovania incidentov vedúcich k závažnému riziku pre ľudské zdravie
alebo
  - iii) podozrenia na biologický alebo chemický terorizmus alebo významnú rádioaktívnu kontamináciu, alebo ich označenia.

Článok 13

Úloha krízovej jednotky

1. Krízová jednotka je zodpovedná za rýchle vypracovanie, koordináciu a vykonávanie stratégie reakcie na krízu vrátane jej komunikačných aspektov. Po identifikácii zdroja kontaminácie krízová jednotka s pomocou úradu EFSA a v prípade potreby s pomocou ďalších expertov koordinuje vyšetrowanie zamerané na vysledovateľnosť (spätná a dopředná), ako aj podrobne sleduje stiahnutie výrobkov z trhu a ich stiahnutie od používateľov, ak boli dotknuté potraviny/krmivá distribuované vo viacerých členských štátoch.
2. Každý zapojený členský štát je zodpovedný za vykonávanie vyšetrowania zameraného na vysledovateľnosť, stiahnutí z trhu a stiahnutí od používateľov na svojom území.

Článok 14

Praktické postupy krízovej jednotky

1. Postupy stanovené v kapitole V tohto rozhodnutia sa uplatňujú zodpovedajúcim spôsobom s cieľom vykonávať úlohy stanovené v článku 57 nariadenia (ES) č. 178/2002 a ďalej podrobne rozpísané v článkoch 8 až 10 tohto rozhodnutia.
2. Členovia krízovej jednotky musia byť počas krízy nepretržite k dispozícii.

Článok 15

Zloženie a fungovanie krízovej jednotky

1. Krízová jednotka pozostáva z členov siete krízových koordinátorov (alebo ich náhradníkov) z Komisie, úradu EFSA, aspoň z priamo dotknutých členských štátov, a pokiaľ je to nevyhnutné, z odborných zástupcov Komisie, EFSA, ECDC a v relevantných prípadoch z ďalších agentúr Únie a priamo dotknutého členského štátu (priamo dotknutých príslušných členských štátov). Súčasťou krízovej jednotky sú aj odborníci na komunikáciu z príslušných orgánov na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie.
2. Krízová jednotka môže zväziť aj konzultácie s ďalšími expertmi alebo s celou sieťou krízových koordinátorov, ak je to potrebné na zvládnutie krízy, a môže požiadať o stálu pomoc alebo pomoc *ad hoc* od konkrétnych expertov.
3. Krízovej jednotke predsedá krízový koordinátor Komisie (alebo jeho náhradník). Krízový koordinátor zabezpečuje bezproblémové fungovanie krízovej jednotky a rozdeľuje úlohy medzi členov, pričom zohľadňuje ich právomoci. Predseda hneď po zriadení krízovej jednotky pozve členov siete krízových koordinátorov na prvé zasadnutie.
4. Predseda zabezpečuje koordináciu medzi prácou krízovej jednotky a rozhodovacím procesom. Pomáha(-jú) mu príslušný(-í) technický(-í) expert(-i) dotknutých technických oddelení Komisie.
5. Krízoví koordinátori z dotknutých členských štátov zabezpečujú účasť na zasadnutiach, audiokonferenciách a videokonferenciách krízovej jednotky z hľadiska dostupnosti, odborných znalostí a úrovne zodpovednosti. EFSA, ECDC a referenčné laboratórium EÚ (RLEÚ) poskytujú podľa potreby vedeckú a technickú pomoc v rámci svojich právomocí.
6. Krízová jednotka je zodpovedná za udržiavanie úzkych kontaktov a výmenu informácií s príslušnými zainteresovanými stranami.
7. Krízová jednotka je zodpovedná za prípravu koordinovanej komunikačnej stratégie smerom k verejnosti, a najmä za poskytovanie správ založených na dôkazoch v reálnom čase.

8. Komisia zabezpečuje dostatočnú sekretársku podporu pri organizovaní zasadnutí krízovej jednotky (napr. písanie zápisnice a ďalšie administratívne potreby) a poskytuje krízovej jednotke ľudské a materiálne zdroje potrebné na jej bezproblémové fungovanie (napr. zasadacie miestnosti, komunikačné prostriedky atď.). Krízová jednotka používa technické mechanizmy zavedené pre existujúce siete varovania na oznamovanie alebo šírenie informácií, najmä na distribúciu žiadostí o informácie a na zhromažďovanie týchto informácií.

Článok 16

Vyriešenie krízy

Postupy stanovené v článkoch 14 a 15 zostávajú v platnosti až do vyriešenia krízy.

Komisia po konzultáciách s krízovou jednotkou rozhodne, či je kríza úplne vyriešená alebo môže byť znížená na kategóriu incidentu, ktorý si vyžaduje len posilnenú koordináciu na úrovni Únie. Ak sa tak rozhodne, všetci členovia krízovej jednotky musia byť o tomto rozhodnutí informovaní.

Okrem informácií zaslaných prostredníctvom RASFF o dotknutých výrobkoch a prijatých opatreniach môže Komisia požiadať členské štáty, aby poskytli informácie o nových prípadoch u ľudí s cieľom posúdiť trendy a rozhodnúť o riešení krízy.

Článok 17

Posúdenie po kríze

Komisia vypracuje správu aspoň po každej situácii, ktorá si vyžaduje zriadenie krízovej jednotky, v ktorej sa stanoví posúdenie po incidente vrátane konzultácie s dotknutými stranami a ďalšími relevantnými zainteresovanými stranami.

Na základe posúdenia sa uskutoční zasadnutie všetkých krízových koordinátorov s cieľom identifikovať získané poznatky a v relevantných prípadoch zdôrazniť všetky potrebné zlepšenia, ktoré sa vyžadujú v súvislosti s operačnými postupmi a nástrojmi používanými na riadenie krízy.

KAPITOLA V

Postupy riadenia incidentov

Článok 18

Hlavné praktické postupy

Koordinácia riadenia incidentu Komisiou prostredníctvom príslušného útvaru pozostáva podľa vhodnosti z:

- a) analýzy údajov predložených prostredníctvom vhodného systému rýchleho varovania (RASFF a/alebo EWRS) s cieľom odhaliť situácie uvedené v článkoch 10 alebo 12;
- b) určenia chýbajúcich údajov a požiadania členských štátov alebo zainteresovaných strán o predloženie dodatočných informácií prostredníctvom príslušného systému včasného varovania a vykonania spätného a dopredného vysledovania dotknutých potravín a krmív, ak sa odhalia situácie uvedené v článkoch 10 alebo 12;
- c) organizovania videokonferencií alebo audiokonferencií s dotknutými členskými štátmi, agentúrami Únie (EFSA, v relevantných prípadoch ECDC a ďalšie orgány posudzovania), relevantnými referenčnými laboratóriami Európskej únie (RLEU), expertmi vrátane siete krízových koordinátorov uvedenej v článku 5 a podľa potreby doplnenej zástupcami pre bezpečnosť potravín a verejné zdravie;
- d) koordinácie prvotného posúdenia vplyvov na verejné zdravie s členskými štátmi a agentúrami Únie;
- e) koordinácie komunikačných tokov a činností medzi Komisiou, členskými štátmi a úradom EFSA a v relevantných prípadoch ďalšími agentúrami Únie, obchodnými partnermi a ďalšími príslušnými zainteresovanými stranami;
- f) nasadenia misí expertov na mieste, ak sú potrebné na podporu vyšetrovania;
- g) využitia časti alebo celej siete krízových koordinátorov na zhromažďovanie a šírenie informácií a koordináciu uvedených relevantných opatrení podľa situácie.

Článok 19

Doplňkové praktické postupy

Okrem toho Komisia vytvorí viacero doplnkových postupov a nástrojov spoločne s úradom EFSA a v relevantných prípadoch s centrom ECDC s cieľom čo najskôr podporiť riešenie incidentu a obmedziť jeho vplyv na verejné zdravie. Tieto postupy môžu zahŕňať najmä:

- a) rýchlu charakterizáciu a rýchle určenie zdroja ohnisk prostredníctvom údržby a používania databázy molekulárnej typizácie patogénov zistených u ľudí a v zvieratách, potravinách a krmivách;
- b) v prípade biologického rizika spoločné rýchle posúdenia ohnisk agentúrami EFSA a ECDC podľa dohodnutého štandardného operačného postupu;
- c) rámec na rýchle posúdenie chemického rizika úradom EFSA;
- d) postupy na monitorovanie účinkov prijatých opatrení.

KAPITOLA VI

Komunikácia

Článok 20

Transparentnosť a komunikácia

Na výmenu informácií vykonávanú v rámci systému RASFF sa uplatňujú osobitné pravidlá utajenia stanovené v článku 52 nariadenia (ES) č. 178/2002. Ak sa zistí riziko, komunikácia sa bude v prvom rade proaktívne a reaktívne zaoberať otázkami zo strany tlače, verejnosti alebo obchodných partnerov o zistených nebezpečenstvách, rizikách, ktoré predstavujú, a prijatých opatreniach.

Článok 21

Komunikačná stratégia počas všetkých incidentov

1. Počas incidentu Komisia v rámci reakcie koordinuje jasné, ciele a účinné informovanie verejnosti o posúdení a riadení rizika vrátane neistoty. Informácie pre verejnosť musia byť včasné, zrozumiteľné, spoľahlivé a ucelené medzi Úniou a jej členskými štátmi. Komisia, EFSA, ECDC a členské štáty musia koordinovať svoju komunikáciu transparentným spôsobom, aby sa zabránilo nezladeným správam a protichodným informáciám.
2. V rámci koordinácie sa Komisia, EFSA, ECDC, v prípadoch, v ktorých sa to týka osobitných právomocí ECDC, a členské štáty musia vopred vzájomne informovať o plánovaných oznámeniach, ktoré sú pre ne relevantné a týkajú sa ohniska choroby (napr. prostredníctvom audiokonferencií). Okrem toho musia členské štáty bezodkladne informovať dotknutých prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, keď sa získajú spoľahlivé dôkazy o možnom zdroji ohniska.
3. Členské štáty musia byť informované prostredníctvom svojich krízových koordinátorov s cieľom zabezpečiť konzistentnosť, pokiaľ ide o oznamovanie rizík. Komisia priebežne informuje Stály výbor pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá a Výbor pre zdravotnú bezpečnosť o riadení krízy a jej komunikačnej stratégii.
4. Ak sa predmetné nebezpečenstvo týka obchodu z alebo do tretích krajín, použije sa Sieť medzinárodných orgánov pre bezpečnosť potravín (INFOSAN) WHO bez toho, aby bola potrebná dodatočná bilaterálna výmena informácií s obchodnými partnermi a príslušnými orgánmi tretích krajín.
5. Komisia a členské štáty poskytnú dodatočné informácie príslušným medzinárodným organizáciám, ako sú Svetová zdravotnícka organizácia (WHO), Svetová organizácia pre zdravie zvierat (OIE) a Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO), podľa vhodnosti.
6. Podrobné úlohy týkajúce sa krízovej komunikácie v rámci siete krízových koordinátorov sú stanovené v prílohe I.

Článok 22

Osobitná komunikačná stratégia v rámci krízovej jednotky

1. V prípade situácie, ktorá si vyžaduje vytvorenie krízovej jednotky, krízová jednotka koordinuje komunikáciu a okamžite vypracuje osobitnú komunikačnú stratégiu s cieľom priebežne informovať verejnosť o rizikách a prijatých opatreniach. Komisia pripraví štandardný vzor takejto stratégie. V komunikačnej stratégii sa identifikujú kľúčové správy pre hlavné cieľové skupiny a kľúčové komunikačné prostriedky na ich šírenie.

2. Cieľom komunikačnej stratégie je pomocou praktických postupov uvedených v kapitole V informovať verejné a hospodárske subjekty vrátane obchodných partnerov v potravinárskom sektore prostredníctvom:
- jednotných a koordinovaných správ;
  - účinnnej komunikácie o rizikách;
  - kladenia dôrazu na prebiehajúce vyšetrovania a preventívne opatrenia, ak je zdroj neistý;
  - poskytovania spoľahlivých dôkazov (výsledky analýz, epidemiologické dôkazy atď.), ktoré podporujú prijaté stanoviská a opatrenia;
  - poskytovania uistení, pokiaľ ide o výrobky, ktorých sa kríza netýka, vrátane jasných informácií o druhu(-och) dotknutého(-ých) výrobku(-ov) a o druhoch, ktoré nie sú dotknuté;
  - poskytovania správ o úspešných opatreniach a dosiahnutých výsledkoch na základe spoľahlivých dôkazov: napr. určenie a stiahnutie z trhu dotknutých šarží z dôvodu účinného vyšetrovania.
3. Členské štáty, ktorých sa incident priamo dotýka, a členovia krízovej jednotky vynaložia všetko úsilie na to, aby ich komunikačné činnosti boli v súlade s komunikačnou stratégiou prijatou krízovou jednotkou.
4. V komunikačnej stratégii je zahrnuté vytvorenie vhodných kontaktov s dotknutými krajinami mimo Únie s cieľom poskytnúť im jasné, presné a ucelené informácie o vývoji riadenia príslušnej krízy.

KAPITOLA VII

Záverečné ustanovenia

Článok 23

Viacročný plán

Komisia vypracuje 5-ročný plán na vykonávanie všeobecného plánu, ktorý sa následne každých 5 rokov aktualizuje na základe zistených potrieb.

Článok 24

Zrušenie

Rozhodnutie Komisie 2004/478/ES sa zrušuje.

Článok 25

Nadobudnutie účinnosti

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli 19. februára 2019

Za Komisiu
predseda
Jean-Claude JUNCKER

PRÍLOHA I

Úlohy krízových koordinátorov v súlade s článkom 5**Všeobecné úlohy**

Krízový koordinátor každého členského štátu koná ako jediné kontaktné miesto s cieľom zabezpečiť:

- koordináciu v prípade potravinových a krmivových incidentov alebo kríz na vnútroštátnej úrovni,
- účinné využívanie sietí varovania v prípade incidentu alebo krízovej situácie,
- predloženie vnútroštátneho pohotovostného plánu svojho štátu na žiadosť Komisie na zasadnutiach krízových koordinátorov,
- účasť na audiokonferenciách organizovaných Komisiou a následné s ňou súvisiace kroky počas posilnenej koordinácie alebo krízovej situácie,
- poskytnutie spätnej väzby na zasadnutí po skončení krízy, pokiaľ ide o možné nedostatky a oblasti, ktoré treba zlepšiť,
- vytvorenie pevných vzťahov medzi krízovými koordinátormi a budovanie dôvery medzi partnermi prostredníctvom výmeny skúseností,
- účasť na vnútroštátnych a európskych simulačných cvičeniach vrátane tých, ktoré organizuje EFSA a iné európske inštitúcie.

Úlohy v oblasti krízovej komunikácie

Krízoví koordinátori sú v rámci svojich právomocí zodpovední aj za koordináciu krízovej komunikácie na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie, napr. o prijatých opatreniach, odporúčaní súvisiacich so zdravím atď.

K úlohám v oblasti komunikácie patrí:

- uistenie o zásadách transparentnosti a komunikačnej stratégie stanovených v kapitole VI na vnútroštátnej úrovni,
- pomoc pri definovaní celkovej komunikačnej stratégie na riadenie potravinových alebo krmivových incidentov alebo kríz,
- poskytnutie odborných znalostí a usmernení v oblasti krízovej komunikácie subjektom s rozhodovacou právomocou, napr. ako oboznámiť verejnosť so zdravotnými opatreniami,
- vypracovanie kľúčových správ/stanovísk medzi partnermi počas incidentu alebo krízy prostredníctvom príslušných sietí alebo audiokonferencií,
- šírenie kľúčových správ prostredníctvom sociálnych médií a ďalších nástrojov (napríklad osobitnej webovej stránky) vrátane siete expertov úradu EFSA v oblasti komunikácie,
- monitorovať reakcie médií a zdrojov verejnej mienky (napr. sociálne médiá), počas incidentu alebo krízy a podávanie správ sietí,
- koordinovať komunikačné nástroje založené na dopyte (napr. najčastejšie otázky, horúce linky atď.),
- zabezpečiť jednotnosť posudzovania rizika s úradom EFSA a centrom ECDC vrátane spoločného rýchleho posudzovania ohnísk a súvisiacich komunikačných činností,
- poskytovať odbornú radu pred uverejnením oznámení úradu EFSA a centra ECDC v súvislosti s vedeckými stanoviskami k rizikám počas krízovej situácie.

PRÍLOHA II

Zdroje na zhromažďovanie informácií o incidentoch uvedených v článku 9

Komisia priebežne monitoruje a zhromažďuje informácie z/zo:

1. systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá (RASFF), ako sa uvádza v článku 50 nariadenia (ES) č. 178/2002;
2. systému včasného varovania a včasnej reakcie na prevenciu a kontrolu prenosných ochorení (EWRS) (v relevantných prípadoch), ako sa uvádza v článku 8 rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady 1082/2013/EÚ ⁽¹⁾;
3. úradu EFSA vrátane jeho vedeckých sietí ⁽²⁾;
4. centra ECDC vrátane epidemiologického informačného systému (EPIS) ⁽³⁾, komunikačnej platformy, ktorá nominovaným odborníkom na verejné zdravie a bezpečnosť potravín umožňuje výmenu technických informácií s cieľom posúdiť, či aktuálne alebo vnikajúce ohrozenia verejného zdravia majú potenciál ovplyvniť situáciu v Európe;
5. spoločného zberu údajov EFSA/ECDC týkajúceho sa molekulárnej typizácie;
6. výročnej správy EFSA/ECDC s názvom Súhrnná správa Únie o vývoji a zdrojoch zoonózy, pôvodcoch zoonóz a ohniskách nákaz pochádzajúcich z potravín ⁽⁴⁾;
7. Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá (výboru PAFF) ⁽⁵⁾;
8. siete referenčných laboratórií Európskej únie (RLEÚ) a národných referenčných laboratórií (NRL) ⁽⁶⁾;
9. Výboru EÚ pre zdravotnú bezpečnosť (HSC) ⁽⁷⁾;
10. systému riadenia informácií pre úradné kontroly (IMSOC), plánovaného počítačového systému, ktorý integruje a v prípade potreby aj aktualizuje všetky relevantné existujúce informačné systémy riadené Komisiou, v súlade s článkami 131 až 136 nariadenia (EÚ) 2017/625;
11. Európskeho spoločenstva pre rýchlu výmenu informácií v prípade rádiologickej havarijnej situácie (ECURIE);
12. iných agentúr Únie ako je EFSA (napr. ECDC, ECHA, EMA), členských štátov a zainteresovaných strán zo súkromného sektora prostredníctvom priamych kontaktov;

príslušných medzinárodných organizácií, ako sú Svetová organizácia pre zdravie zvierat (OIE), Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) a Svetová zdravotnícka organizácia (WHO), najmä prostredníctvom siete medzinárodných orgánov pre bezpečnosť potravín (INFOSAN) ⁽⁸⁾ a v kontexte medzinárodných zdravotných predpisov ⁽⁹⁾ (IHR), a iniciatív v oblasti globálnej zdravotnej bezpečnosti ⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1082/2013/EÚ z 22. októbra 2013 o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 2119/98/ES. Ú. v. EÚ L 293, 5.11.2013, s. 1.

⁽²⁾ <http://efsa.europa.eu/en/science/wgs-and-networks>.

⁽³⁾ <https://ecdc.europa.eu/en/publications-data/epidemic-intelligence-information-system-epis>.

⁽⁴⁾ Najnovšia verzia: <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4634>.

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/food/committees/paff_en.

⁽⁶⁾ https://ec.europa.eu/food/safety/official_controls/legislation/ref-labs_en.

⁽⁷⁾ https://ec.europa.eu/health/preparedness_response/risk_management/hsc_en.

⁽⁸⁾ http://www.who.int/foodsafety/areas_work/infosan/en/.

⁽⁹⁾ http://www.who.int/topics/international_health_regulations/en/.

⁽¹⁰⁾ <http://www.ghsi.ca/english/index.asp>.